

Pastor B. meget vel vie dem til Trods for, at den hellige Skrift altsaa forbyder Pastor A. det? Eller vil Pastor B. have Mod og Mandshjerte til at følge *sin* Samvittighed, som maaske tilsiger ham at vie de paagældende, paa Trods af at Biskoppen har erklæret, at han ikke mener, den hellige Skrift tillader det? Med Hensyn til det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersens Udtalelser om, at den høje Rigsdag ikke kan blande sig i Ægteskabets Stiftelse paa religiøs Basis, vil jeg gerne sige, at her synes jeg, vi har det bedste Argument fra det ærede Medlems Side for, at det Lovforslag, han ønsker vedtaget, tager Sigte paa Kirketugt.

Rode: Jeg vil gerne takke mine to ærede Meningsfæller, fordi de har stillet dette Ændringsforslag, og fordi de opretholder det til Afstemning; thi det er et af de Forslag, som afslører. Dette Ændringsforslag afslører, hvad Loven gaar ud paa. I det Øjeblik det vedtages, vil saa langt fra det, som det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen mente, komme til Gyldighed, at der er lagt den almindelige Ægteskabsstiftelse for de borgerlige Myndigheder Hindringer i Vejen; det vil tværtimod fremme denne Sag, thi i det Øjeblik Lovforslaget forlader dette Ting med vort Ændringsforslag vedtaget, vil andre, det andet Ting og de, der tænker som det ærede Medlem Hr. Blang, blive stillet overfor det Problem, som det ærede Medlem Hr. Blang berørte, nemlig at der ogsaa er et Hensyn at tage til Præsten og hans Samvittighed, og saa vil man forstaa, at dette Hensyn kan kun blive taget paa een Maade, nemlig naar man vil give andre deres Ret. Man kan kun opnaa den fuldkomne og fuldtberettigede religiøse Samvittighedsfrihed for Præsten, naar man gør det borgerlige Ægteskab, den verdslige Ægteskabsstiftelse til det grundliggende; men i saa Fald kan ogsaa enhver Præst, uden Appel til Biskop eller nogen højere Myndighed, have Ret til at skønne over, om han yderligere vil kirkeligt velsigne det saaledes borgerligt indstiftede Ægteskab. I det Øjeblik man derimod ikke vil stille Forholdene klart, men vil sige, at man kan indstifte Ægteskabet enten det ene eller det andet Sted og kalder det „valgfrit“, saa maa Konsekvensen nødvendigvis være den, at begge de to Myndigheder maa være forpligtet til i Overensstemmelse med de borgerlige Love at stifte Ægteskabet, naar det kræves. Da kan Samvittighedsfriheden ikke indrømmes, uden at man krænker andres Rettighed. Dette Ændringsforslag hører til dem, der afslører, og jeg

haaber, at det, trods den Bemærkning, det ærede Medlem Hr. Holstein fremsatte om, at et kompakt Flertal vil stemme det ned, maa kunne faa tilstrækkelig mange Stemmer her i dette Ting, thi saa vil det bære en redelig Ægteskabsordning igennem her i Landet.

Holstein: Jeg er ganske enig med min ærede Partifælle Hr. J. Oskar Andersen i, at i religiøse Spørgsmaal, i Samvittighedsanliggender skal man ikke gaa til Rigsdagen. Det mente utvivlsomt ogsaa baade Søren Kierkegaard og Luther. Men det er netop derfor, at jeg vil stemme for, at denne Bestemmelse udgaar af Loven. For hvad er det, man gør? Man henlægger et Samvittighedsanliggende til Afgørelse andetsteds. En Præst har erklæret, at han af Samvittighedsgrunde ikke kan vie et Par. Det kan f. Eks. være, at det er en Kvinde, som er frugtsommelig, og som han af den Grund ikke mener at kunne vie af Samvittighedsgrunde; eller det kan være en Mand, der har flere uægte Børn, og som har ført et udskejende Liv i Sognet, som han af Samvittighedsgrunde ikke vil vie. Saa skal der appelleres til Biskoppen, og saa skal Biskoppen efter sin Samvittighed afgøre, om Vielsen bør foretages alligevel. Det er i Virkeligheden en fuldkommen ukristelig Tanke, at naar en Præst har sagt, at han af Samvittighedsgrunde ikke kan vie et Par, som er Medlemmer af Folkekirken, saa skal Biskoppen afgøre, om han skal vie dem, eller om han maaske alligevel ikke skal vie dem. Det er fuldkommen i Strid med alle religiøse Samvittighedsbegreber. Af denne Grund er det, jeg anbefaler, at denne Bestemmelse udgaar, og jeg tror, at det er udmærket, at dette Ændringsforslag er blevet fremsat fra radikal Side, saa vi bliver klare over, hvad denne Bestemmelse i Virkeligheden rummer.

J. Jacobsen: Jeg kan fuldt ud give det ærede Medlem Hr. Rode Ret i, at det Ændringsforslag, der her er stillet, er et Forslag, der afslører. Der er ikke nogen Tvivl om, at det gør det. Derfor bemærkede jeg ogsaa før til det Parti her i Rigsdagen, som saa stærkt holder paa den fakultative Ordning, at gennem denne Paragraf er vi stillet overfor noget, der sikkert vil komme og maaske vil komme, før de tænker, og da vil man faa et værre Onde end det, vi staaer ved nu, nemlig at man bliver nødt til ogsaa at lade Præsterne komme ind under samme Tvangssituation overfor Ægteforening, som de borgerlige Myndigheder bliver stillet i. Jeg er ikke i Tvivl om, at det vil ske. Der